

Sygn. akt VIII Gz 84/13

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2013

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SSO Agnieszka Kądziołka

SSO Leon Miroszewski (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2013 roku

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z wniosku Fundacji na rzecz rozwoju małej gastronomii na (...) z siedzibą w S.

o rejestrację

na skutek zażalenia Ministra Rozwoju Regionalnego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 13 grudnia 2013 roku (sygnatura akt SZ XIII Ns - Rej. KRS (...))

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2012 roku, w postępowaniu o sygnaturze SZ XIII Ns - Rej. KRS (...), Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie – Sąd Rejestrowy odrzucił skargę Ministra Rozwoju Regionalnego na postanowienie referendarza sądowego z dnia 26 listopada 2012 roku o zarejestrowaniu fundacji do Krajowego Rejestru Rejestrowego. Skarga dotyczyła danych o organach sprawujących nadzór, a w szczególności wpisania przy rejestracji fundacji, której dotyczył wniosek, Ministra Rozwoju Regionalnego jako organu sprawującego nadzór.

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Rejestrowy stwierdził, że zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o fundacjach o wpisaniu fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego sąd zawiadamia ministra właściwego ze względu na zakres jego działania oraz cele fundacji, oraz właściwego starostę przesyłając jednocześnie statut. Zdaniem Sądu Rejestrowego ustawa o fundacjach wskazuje sytuacje, w których właściwy minister jest legitymowany do występowania przed sądem rejestrowym, natomiast powołany przepis nie przewiduje takiego wystąpienia, a więc nie daje podstawy do przyjęcia, że zawiadomionemu ministrowi przysługuje status uczestnika postępowania o rejestrację fundacji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Na to postanowienie zażalenie złożył Minister Rozwoju Regionalnego wnosząc o jego uchylenie. W uzasadnieniu podniósł, że legitymacja ministra do złożenia skargi i udziału w postępowaniu rejestrowym fundacji jest uznawana przez sądy, a to z tego względu, że przepisy ustawy o fundacjach nadają organowi nadzoru wpisanemu do Krajowego Rejestru Sądowego szereg uprawnień i nakładają na ten organ szereg obowiązków. Samą fundację obciążają też obowiązki wobec organu nadzoru. Tym samym, jego zdaniem, do czasu zmiany wpisu o organie nadzoru wpisany minister będzie uprawniony i obowiązany do wykonywania czynności nadzoru. To oznacza, że wynik postępowania rejestrowego dotyczy jego praw a więc jest on zainteresowanym w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c. wynikiem postępowania rejestrowego.

Fundacja, której dotyczy niniejsze postępowanie, nie udzieliła odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 694³ § 2 k.p.c. podmiot podlegający wpisowi do Rejestru jest uczestnikiem postępowania, choćby nie był wnioskodawcą. Przepis ten nie wskazuje innych podmiotów mogących być uczestnikami postępowania rejestrowego, natomiast wskazuje na pojęcie podmiotu podlegającego wpisowi. Nie jest nim w świetle tego przepisu osoba, której dane podlegają ujawnieniu w ramach danych rejestrowych podmiotu podlegającemu rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Powstaje więc pytanie, czy osoba ta może być uczestnikiem postępowania rejestrowego.

Ustalenie kręgu podmiotów mających interes prawny w postępowaniu rejestrowym może w praktyce nasuwać trudności. Dla rozstrzygnięcia tego zagadnienia ważne jest, czy dane lub prawa osoby ubiegającej się o status zainteresowanego podlegają ujawnieniu, wpisowi konstytutywnemu, czy wykreśleniu z Rejestru, nie jest bowiem tak, że każda osoba, której dane podlegają ujawnieniu w ramach wpisu któregośkolwiek spośród podmiotów wymienionych w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym, jako podlegających wpisowi do Rejestru, staje się przez to zainteresowanym w postępowaniu rejestrowym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2000 roku, III CZP 20/00).

Z treści zażalenia można wnioskować, że zdaniem skarżącego wpisanie informacji o właściwym ministrze w Rejestrze dotyczącym fundacji zgłaszającej wniosek o rejestrację ma charakter konstytutywny. Zapatrywania tego nie można podzielić. Konstytutywność wpisu musi wynikać z ustawy. Jeśli chodzi o konstytutywność wpisów dotyczących fundacji, to występuje ona odnośnie zarejestrowania fundacji (art. 7 ust. 2 ustawy o fundacjach) i zmiany jej statutu (art. 11 ust. 2 ustawy o fundacjach) Żaden przepis nie wskazuje na konstytutywne znaczenie wpisu informacji o właściwym ministrze.

Ustawa o fundacjach, która wprowadziła pojęcie „właściwego ministra” nie zawiera przepisu, że dane te w ogóle podlegają ujawnieniu w Krajowym Rejestrze Sądowym. O wpisie tych danych nie stanowi też ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Dane te są wpisywane w oparciu o § 116 punkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego i szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach. Ten akt prawny nie stanowi i nie może stanowić o konstytutywności wpisów.

Wybór właściwego ministra przez sąd rejestrowy wyraża się, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o fundacjach, nie przez wpis do Rejestru informacji wskazującej konkretnego ministra, lecz przez zawiadomienie właściwego ministra o wpisaniu fundacji i przesłanie mu jej statutu. Minister, którego zawiadomiono może rzecz jasna przedstawić stanowisko o braku przesłanek do uznania go za właściwego ministra, natomiast to nie oznacza, że może uzyskać status zainteresowanego w postępowaniu o rejestrację fundacji.

Warto w tym miejscu odwołać się do regulacji dotyczącej stowarzyszeń, określającej istnienie organu o podobnych kompetencjach jak właściwy minister w stosunku do fundacji. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o stowarzyszeniach sąd rejestrowy przesyła organowi nadzorującemu odpis wniosku stowarzyszenia o rejestrację wraz ze statutem, listą założycieli, protokołem z wyboru komitetu założycielskiego i informacją o adresie tymczasowej siedziby, a organ ten ma prawo wypowiedzieć się w sprawie tego wniosku oraz przystąpić za zgodą sądu do postępowania jako zainteresowany.

Z powołanej regulacji wynikają dwa wnioski. Po pierwsze, to przepis ustawy określa możliwość bycia zainteresowanym po stronie tego, kto został wskazany jako organ sprawujący nadzór, w postępowaniu rejestrowym podmiotu, którego ten nadzór ma dotyczyć. Po drugie, możliwość zgłoszenia się przez ten organ jako zainteresowanego występuje jedynie

na etapie rozpoznawania wniosku, a nie po wydaniu postanowienia zarządzającego wpis. Bycie zainteresowanym (uczestnikiem postępowania o rejestrację), mimo ustawowego wskazania takiej możliwości, zależy od zgody sądu.

Biorąc pod uwagę powyższe, za słuszny należy uznać pogląd Sądu Rejestrowego w sprawie wykładni art. 9 ust. 2 ustawy o fundacjach. Można jedynie dodać, że osobie wpisanej jako organ nadzoru w danych rejestrowych fundacji służy możliwość zawiadomienia o okolicznościach, które mogą prowadzić do wystąpienia podstaw nakazujących wszczęcie postępowania z urzędu o zmianę wpisu. Jest bowiem oczywiste, że sąd rejestrowy ma obowiązek czuwać nad tym by do Rejestru wpisywane były dane odpowiadające rzeczywistemu stanowi rzeczy, przede wszystkim z uwagi na domniemanie prawne ustanowione w art. 17 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Wskazanie przez fundatora właściwego ministra ze względu na cele fundacji jest fakultatywne (art. 5 ust. 2 ustawy o fundacjach), nie wiąże też sądu rejestrowego. O ile okaże się, że organ wskazany przez fundatora nie jest „właściwym ministrem ze względu na zakres jego działania i cele fundacji” to sąd rejestrowy winien doprowadzić do ustalenia organu, który spełnia te warunki, wszczynając odpowiednie postępowanie.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., należało oddalić zażalenie jako bezzasadne.

SSO Agnieszka Kądziołka SSO Piotr Sałamaj SSO Leon Miroszewski